

rostrum

juli nr 32

An Introduction to Modern Economics

Joan Robinson
*Emeritus Professor of Economics
Cambridge University*

John Eatwell
*Fellow of Trinity College
Cambridge*

Acknowledgements xv
Preface xvi

Book One

Introduction i

- (a) Problems and functions of economic philosophy 2
- (b) Metaphysics and science 3

1 Before Adam Smith 5

- 1.1 Leading Ideas 5
 - (a) Effective demand 5
 - (b) Money and wealth 6
 - (c) The last Mercantilist 7
- 1.2 The Physiocrats 8
 - (a) Feudalism 8
 - (b) Metaphysical argument 9

2 Classical Political Economy 11

- 2.1 Fundamental Ideas 12
 - (a) A class analysis 12
 - (b) Capital as an advance 14
 - (c) The determination of 'surplus' 15
 - (d) Dynamic analysis 15
- 2.2 The Accumulation of Wealth 15
 - (a) The division of labour 16
 - (b) The factory system 16
- 2.3 Distribution and Prices 17
 - (a) Ricardian distribution theory 18
 - (b) Prices 19
 - (c) Produced commodities 21
 - (d) An-invariable standard 22

2.4 Effective Demand 23

- (a) Say's law 23
- (b) Malthus' theory of 'gluts' 25

2.5 Marx 27

- (a) Social relations and the creation of value and prices 29
- (c) The capitalist epoch 30
- Appendix: Marx's Notation 31

3 The Neoclassical Era 34

- 3.1 Victory of the New School 34
- 3.2 Fundamental Ideas 35
 - (a) Utility 36
 - (b) Equilibrium 37
 - (c) Factors of production 38
 - (d) 'The reward of waiting' 38
- 3.3 Prices and Distribution 39
 - (a) Scarcity 39
 - (b) 'Marginal productivity' 40
 - (c) Normal profits 42
- 3.4 Effective Demand 43
- 3.5 Critics 44
 - (a) A Marxist 44
 - (b) A Populist 45
 - (c) Marx upside down 46
- 3.6 The Keynesian Revolution 46
 - (a) Laissez-faire 46
 - (b) Time 48
 - (c) Prices 49
 - (d) Savings and investment 50
 - (e) The rate of interest 50
 - (f) Revolution and restoration 51

Book Two Analysis

Introduction 53

- 1 Method 53
 - (a) Models 53
 - (b) Simplifications 55
 - (c) Warnings 56
- 2 Synopsis 56

CONTENTS

- (f) Liquidity 221
- (g) The basis of credit 222
- (h) The supply of money 223
- 8.2 The Market for Placements 224
 - (a) Bonds and shares 224
 - (b) The Stock Exchange 225
 - (c) Instability 226
- 8.3 Interest Rates 227
 - (a) Long-term rates 227
 - (b) Stock and flow 227
 - (c) Monetary policy 228
 - (d) The economist's day dream 229
- 8.4 'Monetary Theory' 229
- 9 Growth: Firms, Industries, and Nations 232
 - 9.1 Behaviour of Firms 232
 - (a) Rentiers 233
 - (b) The process of growth 233
 - (c) The technostructure 234
 - (d) 'Maximizing profits' 235
 - (e) The profit criterion 236
 - (f) The authority of finance 236
 - 9.2 Industries 237
 - (a) Demarcation 237
 - (b) Supplies 238
 - (c) Markets 239
 - 9.3 National Policy 240
 - (a) Free-trade theory and protectionist 241
 - (b) Beggar-my-neighbour 241
 - (c) Rules of the game 241
 - (d) Planned trade 242
 - 9.4 The Neoclassical Model 242
- 10 International Balances 245
 - 10.1 Trade of a Region 245
 - (a) The foreign balance 246
 - (b) Home activity 246
 - (c) Accumulation 247
 - (d) The capital account 247
 - (e) The balancing factor 248
 - (f) The balance of payments 248
 - (g) International money 249

Introduction 293

1 Capitalist Nations 295

- 1.1 Armaments 295
 - (a) USA 295
 - (b) UK and France 297
 - (c) West Germany and Japan 297
- 1.2 Employment Policy 298
 - (a) Confidence 298
 - (b) Fiscal policy 299
 - (c) Interest rates and investment 299
 - (d) Monetary boosters and dampers 300
 - (e) Stop-go 301
- 1.3 Open Economies 301
 - (a) The balance of payments 301
 - (b) Competitive success 303
 - (c) Competitive weakness 304
- 1.4 Growth 306
 - (a) Economic miracles 306
 - (b) Isolation 307
 - (c) Poverty in the midst of plenty 308
 - (d) Migration 309
 - (e) Pollution 309
 - (f) What now? 311

2 Socialist States 313

- 2.1 Another Set of Problems 313
 - (a) Employment 313
 - (b) International trade 314
 - (c) Inflation 315
 - (d) Public finance 315
 - (e) Alienation 316
- 2.2 Agriculture 317
 - (a) Extracting the surplus 317
 - (b) The terms of trade 318
 - (c) Political prices 318
- 2.3 Projected Reforms 319
 - (a) What is an enterprise 319
 - (b) Political consciousness 320

rostra

blad van de **73**

ekonomische

fakulteit **74**

redaktie

redaktie:

Gerard Böttcher

Anneke Brouwer

Johan Conijn

Ekko van Ierland

Jeroen Smit

L.J. Zimmerman

redaktie adres

Jodenbreestraat 23
Amsterdam 1001
Kamer 2167
Tel. 5254120

redaktioneel:

In het laatste Rostranummer van dit collegejaar treft U, naast commentaren van de Aktiegroep en de Werkgroep over de benoemingsprocedure van de studentenvertegenwoordiger in het Dagelijks Bestuur van de Fakulteit, een bespreking aan van "An Introduction to modern economics" van Joan Robinson en John Eatwell door Drs. Rob de Klerk.

Een verontwaardigde heer Pais liet ons telefonisch weten zich door de strekking van de multiple choice vraag bij het artikel "Onderwijs en Onderzoek" uit het vorige nummer beledigd te voelen. De redaktie heeft de heer Pais inmiddels medegedeeld dat zij met plaatsing van de

bewuste passage geenszins het oogmerk tot belediging heeft gehad. Dat de reactie van de heer Pais tot nu toe beperkt bleef tot een zich beledigd voelen spijt ons zeer en de heer Pais is dan ook uitgenodigd in het komende nummer in te gaan op de inhoudelijke kant van de aan de orde gestelde problematiek. We hopen in het september nummer een bijdrage van de heer Pais hierover op te kunnen nemen.

Prettige vakantie,

Redaktie

Bedankt voor het typen

inhoud:

REDAKTIONEEL pag 2

NIEUWE INLEIDING IN DE
EKONOMIE pag 3

ORMELE WUBSTRUKTUUR OF
ERKELIJKE DEMOKRATIE? pag 5

W.E. DE DUPE VAN BUITEN-
PARLEMENTAIRE AKTIE pag 7

college over pecunia...

...samenvattend kunnen we de AMRO bank de volgende pecuniaire voordelen toekennen:

- ▶ Bij de AMRO bank helpen en adviseren ze iedereen - graag en goed. Miljoen- of minimum-student, maakt niets uit.
- ▶ Een streepje vóór op uw studentenrekening. Geen 1 1/2% maar 2% rente. En natuurlijk kunt u net als ieder ander gebruik maken van betaalcheques.
- ▶ Minder kopzorgen: uw huur, contributies en zo, kunt u automatisch laten verrekenen.

Vanwaar de interesse van de bank, zult u zich afvragen. Gewoon, omdat men 't bij de AMRO bank prettig vindt u al tijdens uw studie als klant te kennen. U leert intussen de AMRO bank kennen, haar mogelijkheden, haar betekenis voor uw financiële beslissingen. Een ervaring die u altijd van pas kan komen.

Kom eens langs: vragen staat vrij bij de AMRO bank

 amro bank

een nieuwe inleiding in de economie

door Drs. R.A. de Klerk

Het aanleggen en consequent handhaven van bepaalde criteria voor de beoordeeling van een leerboek, van een 'inleiding' in de economische wetenschap, is een kwetsbare zaak. Heel snel kunnen persoonlijke vooroordelen en individuele stokpaardjes de vragen waar het eigenlijk om draait (Waartoe dient een inleiding, aan welke specifieke eisen moet zij voldoen) op de achtergrond dringen. M.i. moet niet primair gekeken worden naat 'wat staat er zoal in ¹⁾, maar naar de geschiktheid van het werk als leidraad in het proces waarin de student voor het eerst gedwongen wordt (zou moeten worden) wetenschappelijke redeneringen toe te passen. Hoofdzakelijk vanuit dit criterium wil ik dan ook kijken naar "An Introduction to modern Economics" van Joan Robinson en John Eatwell.²⁾

Theorie en inleiding

in de theorie

De stelling, dat de economische wetenschap zich thans in een onzekere ontwikkelingsfase bevindt, zal slechts bij weinige economen op veel tegenwerping stuiten. "We meet at a time when criticism is general- when the larger body of established theory is under extensive attack."³⁾, signaleert J.K. Galbraith.

Opmerkingen van gelijke strekking door vooraanstaande economen zijn bij tientallen te vinden in de recente economische literatuur. Tal van oude -mathematisch hanteerbare- zekerheden blijken het in de verklaring van de maatschappelijke werkelijkheid er niet zo erg best af te brengen.⁴⁾

Maar velen gaan door met het verder ontwikkelen van exakte mathematische modellen, die soms elke band met de realiteit ontberen: "Oh Students, Scholars, wherefore art thou Scientists?... If thou wilt ... we can reconquer the free world with the elegance of mathematics and the scientific laws of probability."⁵⁾

Joan Robinson is zelf een van de economen geweest, die constant de vinger hebben gelegd op de bij uitstek zwakke punten in de economische theorie. In een lezing voor de 'American Economic Association' refereert zij aan de "evident bankruptcy of economic theory which...has nothing to say on the questions that, to everyone except economists, appear to be most in need of an answer."⁶⁾ En in het populaire boekje "Economie tussen vrijheid en noodzaak" stelt zij, dat de centrale leerstellingen van de economie weinig veranderd zijn: "De kern van de theorie is nog steeds het uiteenzetten van de werking van een volmaakt concurrerende markt die de optimale aanwending van bestaande hulpbronnen voor alternatieve vormen van gebruik waarborgt."⁷⁾

Ook wees zij echter op de hiermee samenhangende gebreken in de opleidings situatie: "It is true that we cannot, in the time available, teach everything that we would like. But why do we pick out for treatment just that selection on topics that is least likely to raise any questions of fundamental importance."⁸⁾

Met des te meer nieuwsgierigheid kon dan ook uitgekeken worden naar het mede door haar geschreven leerboek. Met betrekking tot de situatie in leerboekenland gold, dat de onzekerheid in de economie talrijke fundamentele discussies en kritieken (b.v. die over de kapitaaltheorie), de berg van onopgeloste problemen in de economische wetenschap nauwelijks hun weerspiegeling vonden in de traditionele leerboeken: "What these books have in common so far as I can see, is that few, if any unsolved theoretical (as distinct from applied) problems in economics are mentioned (or rather, unsolved problems simply do not seem to exist."⁹⁾

In hoeverre slagen Robinson en Eatwell erin aan dit dilemma te ontkomen? Zijn zij erin geslaagd een leerboek voor te leggen, waarin de student gedwongen wordt wetenschappelijk te redeneren, dat problemen aansnijdt die inderdaad fundamenteel zijn voor de economische theorie en voor de economische werkelijkheid, kortom werkelijk een geschikt eerste kader

Gratis boekenlijst met 400 titels over bedrijfseconomie, accountancy, organisatie, management, commerciële economie, marketing, handelsrecht en fiscaal recht, personeelsbeleid, bedrijfspsychologie en informatica. U kunt deze lijst afhalen op Grimburgwal 11 of op Jodenbreestraat 80. Indien u telefonisch uw adres opgeeft, zenden wij u de lijst gratis toe.

ACADEMISCHE BOEKHANDEL

**Scheltema
Holkema &
Vermeulen**

afdeling economie Grimburgwal 11
en Jodenbreestraat 80, tel. 226777.

aanbiedt voor beginnende studenten? Mijn antwoord op deze vraag luidt bevestigend. Alvorens er iets diepgaander op in te gaan moet opgemerkt worden, dat deze vraag een iets andere is dan die van Prof. Wemelsfelder in zijn bespreking¹⁰). Hoe alternatief is Robinson/Eatwell, vraagt hij. En na het uitziften van wat zoal behandeld wordt stelt hij, dat wat "Robinson nu als alternatief aanbiedt en wat echt alternatief is, eigenlijk maar beperkt is". Alle problemen en problemen komen eigenlijk ook bij Samuelson aan de orde, toegegeven sommige daarvan "summierder en gedeeltelijk in de appendix". Dit gegeven is echter belangrijker dan het op het eerste gezicht lijkt. De kracht van de "Introduction" ligt niet zozeer in de details als wel in het gehele aanpak van het werk, welke het best geïllustreerd kan worden met een uitspraak van Robinson/Eatwell zelf: "The most important differences between our model and this (het neoklassieke model) are, first, that we stress, instead of slurring over, the distinction between income from work and income from property, and second, that our model is set up to analyse processes going on through time ..." (pag. 99). Naar mijn mening wordt de hierin geïmpliceerde belofte van een hoger werkelijkheidsgehalte, in de ontwikkeling van het model zeker gestand gedaan, conform Robinson's eigen eis, dat "A model applicable to actual history has to be capable of getting out of equilibrium; indeed it must normally not be in it."¹¹

De inleiding

Na enkele methodologische opmerkingen (met name over metafysische uitspraken in de economische theorie) in het begin van het boek, geven de auteurs een beknopte, maar voortreffelijke weergave van de geschiedenis van het economische denken. Uitdrukkelijk wordt het verband gelegd tussen veranderingen in de maatschappelijke structuur en de opkomst van nieuwe theorieën. Daarnaast stellen zij, dat "Even to the present day, economics has three aspects or functions - to try to understand how an economy operates, to make proposals for improving it, and to justify the criteria by which improvement is judged". (pag. 2). Een sterk punt van het historisch overzicht is, dat het niet als los zand aan het boek hangt, maar wel degelijk (zoals in de werkelijke ontwikkeling) doorwerkt in latere delen. Wemelsfelder slaat m.i. de plank dan ook goed mis als hij, in zijn beklag over de geringe omvang van het boek, schrijft: "Het heeft, wanneer we de hoofdstukken over de geschiedenis weglaten, ongeveer 1/3 van het boek van Samuelson". (Onderstreping van mij).

De auteurs zijn zeer nauwgezet in het aangeven van hun visie op het studieobject van de economische wetenschap. Met grote nadruk wijzen zij op het verband tussen produktiekrachten, sociale productieverhoudingen en waarden en sociale verhoudingen. Enerzijds geven technische mogelijkheden het kader aan waarbinnen het economisch proces zich voltrekt, anderzijds echter beïnvloeden de relaties tussen mensen in belangrijke mate de soort technologie die ontwikkeld wordt. Zij stellen dan ook, dat

"The most essential element to include in any place of analysis is an indication of the nature of the social system to which it is applied." (pag. 54). Er kan niet één enkele theoreticus aangeduid worden waarop Robinson/Eatwell zich baseert. Het werk is uitgelopen op een 'mix', waarin ideeën van Ricardo, Marx, Keynes en Kalecki op evenwichtige wijze zijn verwerkt.

In het analytische gedeelte van het boek wordt de micro- en macro-economie behandeld in het kader van expliciete modellen. Bij het modelbegrip wordt tamelijk lang stilgestaan. Voor toetsing van modellen, zo schrijven zij, moet men in de sociale wetenschap "rely on the experiments thrown up by events, and these experiments are not controlled" (pag. 54). Dit heeft tot gevolg dat "The relations between a model and the reality it hopes to reflect are never clear-cut and are always subject to a variety of interpretations". (pag. 54) Toch is het opzetten van een model een noodzakelijke werkwijze om greep te krijgen op de werkelijkheid, waarbij het essentieel is "to cut out all complications inessential to the point at issue, without eliminating the features necessary for safe guidance." (pag. 54) Men zou kunnen stellen, dat het grootste deel van het boek gewijd is aan macro-economische problemen. Slechts het hoofdstuk over "Commodities and Prices" behandelt expliciet de micro-economie. Dit leerstuk echter speelt een niet te onderschatten rol in de overige hoofdstukken als fundament van macro-economische uitspraken.

De opzet van het eerste hoofdstuk van dit deel is tweeledig. Uitgaande van een zeer eenvoudige agrarische economie wordt in de eerste plaats getracht aan te tonen, dat "The social relations inherent in the control of the means of production are met, but also how much is produced and how the fruits of production are distributed." (pag. 63) in de tweede plaats worden enkele algemene principes (technische relaties) omschreven (wet van de afnemende meeropbrengst, marginaal produkt, e.d.). Deze worden toegelicht in een aantal diagrammen, waarbij de waarschuwing wordt geplaatst, dat "Both diagrams and formulae appear so much more definite and precise than any economic relationship ever is in reality." (77).

In het tweede hoofdstuk wordt onder de titel "Men and Machines" een sterk vereenvoudigd model van een kapitalistische economie ontwikkeld. Staat in dit hoofdstuk met name de analyse van de produktiezijde voorop, in het hierop volgende wordt aandacht gegeven aan het probleem van de effectieve vraag. Dit stuk leunt, naar de schrijvers zelf aangeven meer op de analyse van Kalecki. die naar hun mening een "narrower but more precise analysis of the operation of the capitalist." gaf, dan op die van Keynes. Fundamenteel is de behandeling aan het eind van dit hoofdstuk van de onstabieleit, de onzekerheid en de verwachtingen. Hierdoor kan een band gelegd worden naar die schrijvers die in de laatste jaren de nadruk legden op de - onzekerheid als fundamenteel gegeven voor de economie en die aantonen, dat men zich voor een juist begrip van Keynes 'theorie niet -zoals gebruikelijk is- kan beperken tot de 'General Theory', maar mede de analyse in de 'Treatise' in beschouwing moet nemen.¹²

In de volgende hoofdstukken worden de belangrijkste vereenvoudigende veronderstellingen losgelaten. Werd in de eerste hoofdstukken uitgegaan van een enkele produktietechniek, in het hoofdstuk over technologische ontwikkeling moeten wij ons gaan realiseren, dat "In any economy that has reached a certain level of industrial development, inventions and discoveries are continually being made, providing the basis for new methods of production." (pag. 127). En hadden wij in de eerste hoofdstukken "ruled out a great range of complications by our assumption of a single, uniform consumption good", in het hoofdstuk over 'Commodities and Prices' "We must come out from this shelter and begin to approach the problems presented by the complexity of flows of output made up of a variety of Commodities". (pag. 145) Daarna worden achtereenvolgens behandeld: de winsttheorie en inkomensverdeling; inkomens en vraag; de monetaire theorie (waarbij voortgebouwd wordt op het inzicht van Keynes, die "broke down the division between the two departments of economics; he showed how so-called monetary disturbances are rooted in the 'real' behaviour of a private enterprise economy" (pag. 230)¹³); de groeitheorie en de internationale economische theorie.

Het analytisch gedeelte wordt afgesloten met een hoofdstuk over socialistische planning. Hierin wordt mede ingegaan op de vraag, of en in welke mate de marxistische, resp. de neoklassieke theorie bijdragen tot het begrip van de werking van socialistische stelsels.

De laatste veertig bladzijden van het boek zijn gewijd aan hedendaagse problemen. Aandacht krijgen o.a. inflatie, werkloosheid, betalingsbalansmoeilijkheden in het Westen, landbouw en internationale handel in de socialistische landen en het probleem van de onderontwikkeling. Uitgangspunt bij de beschouwing van deze problemen is, dat "Economic reasoning alone, cannot offer a solution for any economic problem, for all involve political, social, and human considerations that cannot be reduced to 'the lore of nicely calculated less and more.'" (pag. 293)

Nogmaals: theorie en

inleiding in de theorie

Het zal de kenners van het werk van Joan Robinson niet verbazen, dat in de 'Introduction' afgestapt is van het neoklassieke evenwichtsmodel. In plaats hiervan komt een model (met Ricardiaanse en post-Keynesiaanse trekken), dat de nadruk legt op het verschil tussen inkomen uit arbeid en inkomen uit eigenaard, dat de investeringsbeslissingen als de sleutelbeslissingen in het economisch proces ziet, dat de nadruk legt op het belang van geldlonen in relatie tot het algemene prijspeil, dat klassentegenstellingen veronderstelt, maar bovenal dat zich richt op economische processen die zich afspelen in de tijd en waarin het evenwicht de grote uitzondering is in plaats van de regel. Dit heeft uiteraard consequenties voor de presentatie van de theorie: "Men zal vergeefs zoeken naar de overblijvende plaatjes met indifferentiecurves, iso-productiecurves, produktiefuncties e.d." (Wemelsfelder) Robinson/Eatwell

geven zelf een reden aan: ".economic relationships ... cannot be adequately represented in simple, smooth functions. To cut them down to fit into algebraical formulae may be seriously misleading." (pag. XVI en XVII.¹⁴) Deze beperking vloeit niet alleen voort uit het "afzweren" van de evenwichtstheorie, maar hangt ook sterk samen met de gekozen opzet van inleiding. "The object of an introduction to analyse should be, not to propound solutions, but to suggest to the reader what he must take into account in trying to make up his own mind about the issues presented to him by the age in which he lives." (pag.293) In deze

aanpak zijn zij m.i. geslaagd. Ik onderschrijf dan ook van harte Gurley's konklusie, dat "this type of economics can much better prepare the coming generation of students for understanding and solving the real problems of the world"¹⁵). Ik ben iets optimistischer dan hij over de kansen van invoering van het boek. Het ontbreken van een overzicht van nationale en internationale instituties, waar hij de nadruk op legt, kan in het kader van een gehele propedeuse-opleiding m.i. makkelijk worden opgevangen. M.b.t. zijn opmerking, dat "ideological differences.. will hamper its use" hoop ik, dat deze niet terzake is. Resterend het feit, dat het werk "tough going (is) for beginners". Zeker geldt, dat "This is an ambitious and exacting task which lays demand on the reader no less than the authors." (pag.53) Bij een goede begeleiding hoeft dit echter zeker geen bezwaar te zijn.

Drs. R.A. de Klerk.

Noten

1. Dit wil natuurlijk niet zeggen, dat de inhoud er niet toe zou doen. Vooropgesteld moet worden, dat een goede inleiding die problemen behandelt, die theoretisch problematisch en praktisch relevant zijn. Ik kom hierop nog terug. Opgemerkt moet wel worden, dat algemene en objectieve criteria hiervoor moeilijk zijn aan te geven. M.i. is in dit verband de opmerking van Dobb, naar voren gebracht in een geheel andere context, van belang, dat "Once the formal question of internal consistency is settled, the acceptance or rejection of a theory depends on one's

view of the appropriateness of the particular abstraction on which the theory is based." (M. Dobb, Political Economy and Capitalism, Londen 1940, pag. 127)

2. J. Robinson/J. Eatwell, An Introduction to Modern Economics, Londen 1973.

Verwijzingen naar bladzijden worden tussen haakjes opgenomen in de tekst.

3. J.K. Galbraith, Power and the Useful Economist, in American Economic Review 1973, pag. 1.

4. Volgens Adolph Lowe blijkt dit onder meer in het tekortschieten van de economie in het opstellen van betrouwbare prognosen. (Zie A.Lowe, On Economic Knowledge, New York 1965, preface) Echter "auch bei weniger ambitionösen Projekten als es prognosen sind bleibt der mangelhafte Erklärungseffekt mancher Theoreme nicht verborgen; die Diskussion über die Ursachen der 'schleichenden Inflation und über die zweckmäsigsten Gegenmassnahmen haben das deutlich bewiesen."

H. Wilhelm, Instrumentale Wirtschaftstheorie und rationale Wirtschaftspolitik, Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft 1967, pag.547.

5. P. Davidson, Money and the Real World Londen 1972, pag. 11.

6. J. Robinson, The Second Crisis of Economic Theory, AER (PP), mei 1972, pag. 10.

7. J. Robinson, Economie tussen vrijheid en noodzaak, Utrecht 1970, pag.105.

8. J. Robinson, Teaching Economics, Collected Economic Papers, volume three Oxford 1965, pag. 3.

9. O. Morgenstern, Thirteen Critical Points in Contemporary Economic Theory Journal of Economic Literature 1972, pag. 1163.

De leerboeken schijnen kwetsbaar te zijn voor hetzelfde verwijt, dat B.Ward maakt aan de gehele economische theorie. Hij spreekt van een situatie waarin de economie "is in a state of permanent revolution, in which the tensions of unsolved problems

continually percolate on the fringes of a discipline that studiously ignores them while continuing the development of its problems of detail." B. Ward, What's Wrong with Economics, Londen 1972, pag. 50.

10. J. Wemelsfelder, Naar een nieuwe economie?, Intermediair 15 maart 1974, pag. 27.

11. J. Robinson, Essays in the Theory of Economic Growth, Londen 1963, pag. 25.

12. Genoemd kunnen o.a. worden: A. Leijonhufvud, On Keynesian Economics of Keynes, Londen 1968.

P. Davidson, Money and the Real World, Londen 1972.

G.Shackle, Keynesian Kaleidics, Edinburgh 1974.

Voor een voortreffelijk overzicht en een waardering van plaats en betekenis van deze ontwikkeling, zie:

Th.A.J.Meys, Keynes, A Theoretical Charlatan?, collegedictaat 1973/1974.

Ter illustratie een citaat van Davidson:

"Economists often construct models that assume away uncertainty. These models are often justified on the grounds that (1) they eliminate subjective factors, (2) they ease the mathematical and verbal exposition, and (3) a world of disappointed expectations results in a level of turbulence beyond the skill of model builders to analyse." En dat, terwijl "In the real world, uncertainty is significant in its effects on all economic activity." P.Davidson, pag.12.

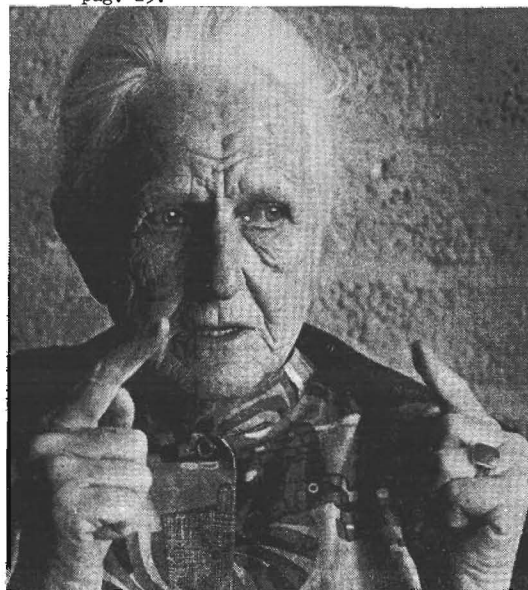
13. Ook hier is een verband met de hiervoor genoemde stroming in het economisch denken: "...it is essential to recognise that monetary rules and institutions are an ultimate and integral part of the real economy." P. Davidson, pag.358.

14. Vergelijk de volgende opmerking van Leontief "Uncritical enthusiasm for mathematical formulation tends often to conceal the ephemerality of the substantive content of the argument behind the formidable front of algebraic signs". W.Leontief, Theoretical Assumption and Nonobserved Facts, American Economic Review 1971.

15. Zie de boekbespreking van in "The Economic Journal", juni 1974. pag. 447/450.

16. In dit verband is het nog wel belangrijk te verwijzen naar een aspect van de opbouw van het werk. Bij uitstek moeilijke problemen worden behandeld in een groot aantal appendices, terwijl de centrale ideeën uit het boek verschillende malen in een andere context worden herhaald.

17. Ieder geval lijkt er wel enige overtuiging noodzakelijk bij de "Drie plaatjes voor Mrs. Robinson", die Wemelsfelder de aankomende studenten deze verlichting van de leer- " (hij heeft het dan over het allen van de bekende plaatjes,) laat uitroepen.

Joan Robinson

FORMELE WUBstructuur of werkelijke DEMOCRATIE?

Iedereen zal, via de pamfletten en handtekeninglijst, de bezetting of het artikeltje in de vorige ROSTRA wel weten, dat er iets gaande is geweest rond het studentlidmaatschap van het dagelijks bestuur van de faculteit.

Op deze plaats zal ik ingaan op conclusies, die de deelnemers aan de akties hebben getrokken over de democratische inhoud van het faculteitsraadwerk. Allereerst de voorgeschiedenis. Ik meende dat het juist was dat de nieuwe raad na de verkiezingen een nieuw bestuur zou kunnen kiezen. Om deze reden heb ik mij dan ook teruggetrokken uit het bestuur, hoewel mijn bestuursperiode nog niet voltooid was. Ik hoopte dat mijn medebestuurders, Prof. Ankum en Drs. Verstegen dat ook zouden doen, hetgeen echter niet geschiedde.

Van de ontstane situatie werd door met name de E.F.B. (rechtse stafgroepering) gebruik gemaakt om de positie van de Aktiegroep Economen, die zich n.b. in de Faculteitsraad versterkte door de steun die zij van 63% van de studenten kreeg, te verzwakken. Dit was haar mogelijk gemaakt doordat Hans Borgstede (Werkgroep Economen) zich als tegenkandidaat stelde. De Werkgroep Economen had als argumentatie hiervoor dat zij als "middengroepering" het beste de studenten vertegenwoordigt. Na verder overleg met de Werkgroep stelde men zelfs dat men de uitslag van de verkiezingen niet erkent.

De Aktiegroep ziet daarentegen de verkiezingen als de best mogelijke vertegenwoordiging van de studenten, omdat de oude faculteitsraad geen rechtsgeldige mogelijkheden zag om de verkiezingen ook voor boycotters te organiseren. Hoewel de Aktiegroep deze mogelijkheden wel zag, deden we toch mee aan de verkiezingen om de positie van de progressieve studenten in de raden niet onnodig door de boycot te laten verzwakken. (zie pag. 1 van het verkiezings-

programma) Om deze reden ook stelde de Aktiegroep mij opnieuw kandidaat voor het faculteitsbestuur.

Formeel werden door de kandidatuur van Hans Borgstede geen regels overtreden; iedere student van de hele faculteit heeft het recht zich kandidaat te (laten) stellen.

Over de persoonlijke kwaliteiten van beide personen werd niet lang gesproken. Terecht vond niemand in de faculteitsraad dat één der kandidaten niet capabel genoeg zou zijn voor deze functie. De discussie over de vraag of in deze kwestie een Aktiegroeper (63% van de stemmen) of een Werkgroep (21%) het meeste recht kon doen gelden op de bezetting van de vacature.

De Aktiegroep is van mening, dat het bestuur - dat faculteitsraadbesluiten voorbereidt en uitvoert - zoveel mogelijk een afspiegeling moet zijn van de verhoudingen in de faculteit. Willen er zo weinig mogelijk spanningen optreden tussen besluitvorming en uitvoering, zullen deze twee zoveel mogelijk in één hand moeten zijn. (eenheid van bestuur en beheer)

Bovendien is het dagelijks bestuur vaak het gezicht van de faculteit naar buiten toe, wat alleen maar pleit voor een afspiegelingsbestuur.

Hier dringt zich de vergelijking met landelijke politieke discussies op. Er zijn echter twee belangrijke verschillen:

- er is op de faculteit geen sprake van een uitvoerende, wetgevende en rechtelijke macht (trias politica), maar deze drie zijn geconcentreerd in één orgaan, de Faculteitsraad.

Doordat taken van het faculteitsbestuur soms toch politieke inhoud hebben en doordat twee leden van het bestuur geen lid zijn van de faculteitsraad ontstaat de schijn dat het faculteitsbestuur toch een afzonderlijke "macht" is. Meer dan een schijn is

dat echter niet, omdat alleen de raad bevoegdheden heeft.

- In de faculteitsraad is er sprake van een vantevoren vaststaand aantal zetels voor serp, staf, studenten en Tas. Dit betekent dat het mogelijk is dat de staf bepaalt wie de studenten vertegenwoordigt.

Dit laatste is aanvankelijk gebeurt. In de faculteitsraad van mei j.l. staakten de stemmen. Hans Borgstede verzamelde 6 stemmen op zich (van Studecon, EFB, TAS en hemzelf). De Aktiegroep kandidaat kreeg 4 studentenstemmen en twee stemmen van leden van de PvdE. Er was één lid van de PvdE afwezig, de ander onthield zich van stemming. Het reglement voorzag niet in de ontstane situatie en er werd geloot, waarmee Hans Borgstede de "gelukkige" werd.

Reeds vóór de loting stelde de Aktiegroep dat deze procedure formeel niet waterdicht was en dat in een volgende vergadering een democratische besluitvorming zou worden geëist. Om deze eis kracht bij te zetten werd besloten tot de demonstratieve bezetting van mijn kamer en tot een handtekeninglijst. Het belangrijkste doel van de actie was dus dat de Aktiegroep meende dat de beslissing ondemocratisch van inhoud was.

Dit laatste sluit aan bij opmerkingen van een aantal studenten, toen wij hen vroegen de solidariteitsverklaring te ondersteunen. Men stelde dat de Aktiegroep vrijwillig heeft meegedaan aan de verkiezingen en dat zij dan niet de besluiten van de faculteitsraad moet aantasten, als deze eens niet in haar voordeel uitvallen.

De Aktiegroep is daarentegen van mening, dat de erkenning van besluiten moet afhangen van de democratische inhoud ervan. D.w.z. dat we er bijvoorbeeld bijzonder veel moeite mee zouden hebben, als een meerderheid van de staf en TAS zou besluiten, dat het aantal studenten in de raad moet worden teruggebracht van

6 naar 4.

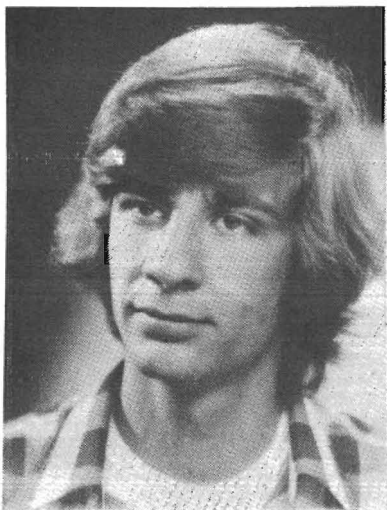
Zo accepteerde de Aktiegroep het nu niet, dat haar verkiezingsoverwinning door het stemgedrag van enige leden van de staf teniet werd gedaan en eiste haar recht alsnog op. Daarin werd zij ondersteund door de 150 studenten, die in één week hun solidariteit betuigden.

Een belangrijk conclusie uit de hele affaire kan worden getrokken. Vroeger schreef de Aktiegroep vaak over 'de rechtse staf in de faculteitsraad'. Uit de verkiezingen is nu echter ook een zekere splitsing onder de staf naar voren gekomen; tussen de PvdE en de EFB. M.n. de PvdE ondersteunde de eisen van de Aktiegroep in een tweede raadsvergadering alsnog, nadat de Aktiegroep had aangetoond, dat zij in dit geval de steun van een groot deel van de studenten had. Trouwens ook een groot deel van de staf was het in deze met de Aktiegroep eens.

Naast het voordeel van een sterkere Aktiegroepfractie, is daar dus het voordeel van een stafgroepering, die gevoelig is voor de mening van de achterban van de faculteitsraad: de staf en studenten. Dit resulteerde alsnog in mijn herbenoeming in de vergadering van 10 juni. Daarmee is de eerste test-case in de raad gewonnen door de progressieven. Belangrijk is dat er perspectieven zijn voor meer resultaten. Vast staat, dat, zoals de Aktiegroep in haar programma schreef, daarvooractieve steun van de studenten nodig is.

Fred Crone,

opnieuw bestuurslid.

Klaas van Tulder,

Faculteitsraadslid.

W.E. de dupe van buitenparlementaire aktie

N.a.v. de meest recente ontwikkelingen aan onze faculteit die betrekking hadden op de al dan niet terecht procedure, gevolgd bij de verkiezing van een studentlid in het Dagelijks Bestuur van de Faculteitsraad, is de Werkgroep Economen mikpunt geweest van een aantal akties door de Aktiegroep Economen, die m.n. gericht waren tegen de heer Borgstede.

Voor diegenen, die deze zaak niet hebben gevolgd, een korte samenvatting:

Hans Borgstede werd, via een loting, benoemd tot studentlid in het D.B., dit mede gehoord het advies van mr. Boukema.

Gezien het feit, dat de loting in het nadeel van Ferd Crone uitviel, en dat nu Boukema bereid werd gevonden een brief te schrijven aan de F.R., waarin hij juridische argumenten aanvoerde om aan te tonen dat loting niet de enige mogelijke interpretatie van art. 24 van het huishoudelijk reglement was, riep de Aktiegroep een vergadering bijeen op 4 juni.

De Werkgroep stelde zich toen op het standpunt dat het waardeoordeel van mr. Boukema, nl. heropening van de procedure, geheel voor zijn eigen rekening kwam, daar zijn juridische argumenten dit niet ondersteunden. Tenslotte kwam de F.R. toch tot de uitspraak, met 8 tegen 3 stemmen, (AE voor, PvdE voor) dat, gehoord de subjectieve mening van mr. Boukema, de benoemingsprocedure van Borgstede nietig werd verklaard.

Dit leidde ertoe, dat op maandag 10 juni Ferd Cone werd benoemd, nadat Hans Borgstede, middels een motie van wantrouwen (!), van zijn functie was ontheven. Voor de geïnteresseerden in deze, men raadplege de notulen!

De opstelling van de Aktiegroep Economen voor de vergadering van 10 juni en de akties, die zij gevoerd heeft, zijn voor ons de voornaamste aanleiding geweest een verklaring op te stellen, die door Kees ten Broek is afgelegd in de F.R. vergadering van 10 juni jl.

Enkele van de o.i. meest belangrijke passages volgen hieronder, die als volgt zijn samen te vatten:

De Werkgroep Economen is nog steeds van mening, dat de heer Borgstede via een juridisch volkomen waterdichte procedure is verkozen tot lid van het D.B.

Dat door allerlei manipulaties van m.n. de Aktiegroep Economen getracht wordt deze verkiezing als dubieus, of zelfs nietig te verklaren is voor ons een volstrekt onaanvaardbare zaak.

Niettemin zijn de gebeurtenissen van de afgelopen weken voor Hans Borgstede aanleiding geweest om, in overleg met het bestuur van de Werkgroep Economen, zijn zetel als lid van de Faculteitsraad voor de W.E. ter beschikking te stellen.

Klaas van Tulder is hem reeds in deze opgevolgd.

Een van de redenen van dit besluit is, dat de Werkgroep Economen, en

Hans Borgstede in het bijzonder, in grote mate is teleurgesteld in de wijze waarop een aantal leden van de F.R. en m.n. de leden van de P.v.d.E. hebben gemeend hun meningen van de ene op de andere vergadering te moeten wijzigen (op 27 mei stemden zij voor loting, een week later verklaart men deze procedure nietig!)

Het is echter wel precies de politiek van de Aktiegroep Economen, die, blijkens haar stencil, en nu citeren wij, schrijft:

"Wanneer de P.v.d.E. haar toezeggingen waarmaakt, betekent dit, dat Ferd Corne zal worden herbenoemd. Een democratisch functioneren van de Faculteitsraad lijkt, gezien de opstelling van de P.v.d.E., gewaarborgd".

Dat deze uitspraak een minachting van de overige leden van de raad inhoudt, begrijpen Ferd Corne c.s. blijkbaar niet, maar wij hopen, dat de Aktiegroep ons deze passage nog eens uitlegt.

Hoer dan ook, de akties van de Aktiegroep Economen zijn o.i. gebaseerd op een intimidatie, die zijn weerga niet kent en op een hetze-campagne tegen de Werkgroep Economen en Hans Borgstede in het bijzonder. De Aktiegroep is, zowel in het verleden als in de meer recente periode, constant bezig stelselmatig alles kapot te praten, wat een ander dan zichzelf in de faculteitspolitiek doet.

Wij vinden dit onbillijke, onredelijke kritiek.

De Aktiegroep doet er goed aan terdege te beseffen, dat samenwerking in de F.R. alleen dan mogelijk is op basis van redelijkheid en wederzijds respect en niet op basis van onredelijk fanatisme.

Daar wijken wij nu niet voor en daar zullen we ook in de toekomst niet voor wijken.

Tenslotte hebben wij, als Werkgroep Economen benadrukt, dat wij ervan overtuigd zijn dat alle leden van de Raad zich doel gesteld hebben zich in te zetten voor een zo goed mogelijk bestuur en organisatie van onze faculteit.

De Werkgroep zal daar alle mogelijke medewerking en steun aan verlenen, waarbij wij hopen, dat de incidenten, zoals die zich de afgelopen weken hebben voorgedaan, definitief tot het verleden behoren

Namens de Werkgroep Economen,
Kees ten Broek, secretaris

(De Aktiegroep heeft voordat er ge-
loot werd om de bestuurszetel gepro-
testeerd tegen deze procedure, zie
notulen fac.raad dd.27 mei j.l. red.)
*

EKONOMEN

**ONDER EEN DAK MET
uw instituut/collegezalen
vindt u een grote sortering
boeken op economisch gebied**

BRINKMAN'S

boekhandel

2^e ETAGE

kamer 2386_2388

Burg. Tellegenhuis

Jodenbreestraat 23

Tel. 525 4024